

SZARVASI UJSÁG.

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a la, szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
czimzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 2C kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdeté-
nyekért térmérték szerint, minden négysszög centimeter
után 3 kr. számítatik. — Állandó hirdetményeknél
kedvezmény nyújtatik. Hirdetések az Árpád, irodalmi
és nyomdai intézetbe küldendők.

Viszonzvlasz egy nyilatkozatra és az érdekllett válaszára a polgári leánytanoda tárgyában.

A „Szarvasi Ujság“ 30-ik számában megjelent, a szarvasi magán polgári nőneveldei társulat választmányi bizottságának nyilatkozata, valamint egy érdekllett válasza az én cikkemre, oly vádakkal illetnek, a melyekre felelni erkölcsileg kényszerítve vagyok.

A „nyilatkozat“ az én cikkem bizonyos megjelölt pontjaira nézve azt állítja, hogy azok roszakarató ráfogások és tényferditések. Nemcsak én, hanem bizonyonnyal a tisztelt közönség elvárta volna a bizottságtól, hogy ne csak állítson hanem bizonyítson is; a mi azonban éppen nem történt. Pedig nem csak jogtudó, de minden művelt ember tudja, hogy a vád megállapítására bizonyíték mulhatlanul szükséges. — Azt, hogy jegyzőkönyvi határozatra hivatkozva, az ott működött tanár urakat dicséri — a mit mindenki helyeselni fog, mert megérdemlik, — valamint azt is, hogy saját intézetét magasztalja és a tisztelt szülőknek ajánlja, nem tekintheti senki a reám zúditott vád megalapításául; sőt ez utóbbi még hiba is, a mennyiben az öndicséret gyanus szinezettel bír.

Az „érdekllett“ egy érdeklletnek igazán megfelelő hévvel és ingerültséggel nekem ront, mint olyan-
nak „ki a tárgyilagosság tisztességes alapját lába alól kilöki, és reá helyezkedik a par force ócsárlás neki tetsző talajára stb.“ — Igaz, hogy az ítéletemet a a közvizsgán tapasztaltakra építém és nem a szigorlatokra (censurákra) is, a mint azt az érdekllett kívánja. Lássuk, hogy mennyit hibáztam én akkor, a mikor ezt tettem. E végett hadd szóljak valamit a szigorlatok és a közvizsga céljáról, a mint azt, a nálunk divó gyakorlatokból levonva, felfogom.

A szigorlatok felsőbb tanintézeteknél szokásosak. Céljuk: a tárgyilagosságot megállapítása a tanítványok előhaladásáról a következő áthelyezés tekintetéből; az intézet hitelének megőrzése a társ intézetekkel szemben; biztosítani a államot egy részt az iránt, hogy minden tekintetben és irányban kellően képzett növendékek adassanak át a szakintézeteknek, más

részt, hogy ezek ismét oly egyéneket szolgáltatassanak át az életnek, a kik a tudomány színvonalán állva, a társadalom- és államnak valóban hasznára lehetnek. Mivel a szigorlatok jogot alapítanak (áthelyezési jog társ intézetek vagy az egyetemenél való felvételi jog, vagy oklevél által nyert jog.) ennél fogva a szigorlatok tanuk, (censorok, vizsgálati bizottságok, hol, ha szükséges az állam is befolyásos képviselői által) jelenlétében történik.

Egészen másként fogom fel a közvizsgák célját. Ezek a közelebbi érdeklletők: szülők, pártfogók, patronátus kedvéért rendeztetnek. Itt a cél az intézetnek egész évi működéséről számot adni, és, mivel tartamuk rövid időre van szabva, azt dióhéjba szorítva nyújtani, a mi mindig lehetséges, ha az illető tanár akarja és ért hozzá. Hiszen a tanárnak nemesebb becsvágya ösztönzi arra, azon becsvágy, mellyel fogva beakarja mutatni, hogy feladatának lelkiismeretesen felelt meg, és, hogy tanítványai a reájok szabott munkát egész terjedelmében legalább az osztály nagyobb része felfogta és elsajátította. A mint látjuk e kétféle vizsga céljánál fogva egészen kizárja egymást.

A szigorlatoknál a tanár és a hivatalos tanuk inkább szenvedőlegesen viselik magokat, figyelmük arra irányul, ha valljon minden egyes tanuló bírja-e a követelendő ismereteket mennyiség és minőség tekintetében, és tájékozott-e egész terjedelmükre nézve éppen úgy mint részleteiben. Azért a kikérdezés vagy schedák (kis czédulákra irt kérdések), vagy, a mi határozottan jobb, több rendbeli kérdés által történik. Ez hosszash időt igényel, a miért e vizsgák, ott a hol szükséges, több osztállyal külön külön helyiségekben egyidejüleg ejtetnek meg. Már ez a körülmény lehetlenné teszi a nagy közönségnek nyújtandó általános áttekintést, a mi a közvizsga főcélja.

Emennél a tanár működik, kérdéseit úgy intézi, hogy az egész tananyagon végig haladhasson és módszeréről stb.-ről számot adjon. Mivel itt nem az vizsgáltatik, hogy mennyit tud minden egyes tanuló,

— hiszen ezt a censurák már megállapították —, ennél fogva nem is szükséges, hogy minden egyes tannaló külön külön feleljen. Itt gyors, biztos, szabatos feleletek vezethetnek csak célhoz, azért a felszólítás a tanulóra nézve kifüzetelés: mert bizalmat fejez ki melyet a tanár a felszólított tanítványba helyez. A közvizsga ezen oknál fogva nem is nyújthat a tanulóknak semmiféle jogot.

Igy fogtam fel a közvizsga feladatát, a midőn ítéletemet, arra állapítva, írtam; annál inkább, mivel magán intézeteknél a censurák fontosság korlátolt. Itt a bizonyítványnak, más nyilvános intézetekkel szemben jogérvénye nincs. Ez csak úgy volna elérhető, ha a tanítványok más nyilvános intézetnél tennének vizsgát, mint minden egyéb magántanuló. Ha ez elmulasztatik, annak tesz ki magukat ily magán intézetek, hogy tanítványai más intézetben való felvételnél, nem akarom eldönteni érdem szerint vagy nem, nem csak osztály ismételésre szoríttatnak, hanem még alsóbb osztályba is visszahelyeztetnek azoknál, a melyekről bizonyítványaik voltak.

Ha a közvizsgának ilyen felfogása mellett — nézetem szerint ez a helyes, — egyik vagy másik tantárgyban kevesebbet lételeztem fel ítéletem megállapításánál, mint a mennyi évközben a tananyagból elővétele: akkor az a fentemlítettelnél fogva nem az én hibám, mért nem vételezt az a vizsgánál egész terjedelmében fel?

Mért volt a magyar nyelvből a vizsga megnyugtató és sikeres? Mert teljes és a tantervnek megfelelő képet nyújtott. Itt a II-ik osztálynak iránygyakorlatait nem láttam, de most utólagosan nekem azokat azon biztosítással mutatták meg, hogy azok a vizsgán is megvoltak, de sajnos kezeimbe nem akadtak. Így a számtan az első és második

osztálynál tökéletesen megfelelő volt. Az egész tananyag fel volt öelve es sikeresen betanítva; a harmadik osztálynál már hiányos volt a vizsga, mert a törték szorzását, osztását sat. felelték mi a II-ik osztály feladata. A természettanra nézve már nyilatkoztam mult cikkemben. Mért nem mondhatom azt a földrajzra nézve? mert a mi a vizsgán elővételezt az osztrák magyar birodalom, az I-ső és II-ik osztály tananyaga volt, nem pedig a III-iké is. Itt még Európát is elő kellett volna venni; a többi négy földrészt valamint a mathematicai földrajzhoz csatolandó földünk fejlődésének történelmét is, az állatok és növények elterjedésének ismertetésével a földön. Mivel ezek elő nem fordultak azt kelle következtetnem, hogy vagy az illető tanár nem ismerte a tantervet, vagy a tanítványok nem voltak képesek feldolgozni, vagy legalább nem úgy hogy, a közvizsgán elővehető lett volna; a becsvágy hiányát az illető tanárnál feltenni nem akarom. Ugy áll a dolog a történelemben is. Ebből csak az ó-kor tanítatott, a mint mondták, de a vizsgán csak a rómaiak történelméből vételezt egy kis összefüggő részlet elő.

Továbbá azon kérdést intézi hozzám az érdeklött, hogy miért nem szóltam a szépírásról és a énekről, a melyek szerinte mind kötelező tantárgyak. E mulasztásra nem nagy súlyt fektettem, de most elismerem hibámat, mely annál nagyobb, mivel nem konstatálhattam, hogy szép írásokat láttam, a melyek sikeres tanításról tanuskodnak. Igérem, hogy jövőben hasonló hibát kerülni fogok. Az ének tanításról azért nem szóltam, mert azt elhibázottnak tartom, s ép azért nem volt siker felmutatható. Az érdeklött nem veszi rossz néven ha ez iránt nézetemet előadom.

Az énektanítás a növeldében egy szólamban (uni

T Á R S U L A S

Ah úgy várom az ősz jöttét!...

I.

Ah! úgy várom az ősz jöttét,
Napról napra vágyom, várom;
Mintha teljesülve lenne
Akkor minden ábránd, álom,
Ah úgy várom!

Mint a fecske a tavasznak
Tündérfenyű távolában
Latja palmak hú árnyékát,
Érzi, sejtí itt álmában
S száll keletre:

Ugy az ősznek lombhullása,
Tűzek szálló füstje távol,
Beszel nekem már előre
A bú csendes ábrándjáról;
S en úgy várom!

II.

Őszkor midőn hull majd a lomb:
Sírboldod mellé térdelek,

Nézem a borult ég ivét,
Igy beszéllek veled.

S midőn mellettem hull a lomb,
S én susogását hallgatom:
Ugy érzem te felelsz nekem,
Elszállott angyalom!

S boldog leszek, bár arczomon
A néma könnyű égni fog;
Hisz itt pihen meg csak szivem
A mig érez, dobog!

Majthényi Flóra.

Kutya-napok a fővárosban.

Budapest, augst. 6. 1879.

Szegény emberek! . . . azaz, hogy szegény kutyák! Bocsánat e nem igen „salonmäsíg“ exclamatióért, de ha van benned kedves olvasóm némi fogékonyság az igazság iránt — be fogod látni, hogy teljes joggal szólottam ily drasticusan. — Mert hijában van megurva az állattanban, hogy a kutya hasznos és rendkívül hü élettársa az embernek, hijába kerenge-

sono) is osztályonként külön-külön tanítandó. Osztályonként külön-külön azért, mert az egyes osztály tanítványai között, mindenesetre létezik különbség. Különböző koruknál fogva. A kisebbek hangszerei kifejtetlenebbek lévén, csekélyebb és magosabb hangterjedelemmel bírnak, mint a nagyobbak. Együtt énekelve a szélsőbb hangoknál vagy az egyik vagy a másik rész erőltetésre volna kényszerítve, a hangot rontaná nem pedig fejlesztené, a mi az egyik cél volna; eltekintve attól, hogy az egzulténeklésnél a felsőbb osztályo haladása el volna ejtve. Hármás vagy kettős szólamban azért nem, mer a nőiskolában az éneklés nem cél, de köznevelődési eszköz a miért nem fejleszthető annyira, hogy a különhangok szólamaikat önállóan képesek volnának vezetni. Nem volt tehát csoda, ha a kettős s különösen a hármás énekekben egyesek erőlködését vettem észre, a mely a hangot kelleténél magasabbra fokozta és ez ismét azt eredményezte hogy az éneklést egynéhányszor félbe kellett szakítani, mivel az éneklők hangja legalább egy fél hanggal magasabbra emelkedett, mint a melyben a kísérő harmónium szólt.

A legfurcsább mód az, a melylyel az érdeklött a német nyelvben tett haladást védi. A közvizsgai meghívón három osztály I. II. III-ik és egy előkészítő osztály van kitéve, és pedig a tanítványok azon névszerint vannak az egyes osztályokban elősorolva. Mindenki a ki a vizsgán jelen volt, három osztály létezéséről győződhetett meg. Az érdeklött csak kettőt ismer el; az I. és III-ikat. Ezzel a II-ik létezését megtagadja.

Ezen tagadásra alapítja a német nyelvben a nyercendő dicsőséget. Ezt pedig így nyeri meg. Nem a II-ik de az I-ső osztály vizsgázott a német

nek a kutyák bamulatos hűségéről és a gazdájukhoz való ragaszkodásáról a legcsodásabb mesék: azért két ember közötti kétes viszonyról mégis csak azt mondjuk, hogy „kutya-barátság”, ha valakit csunyaúl megvernek, azt „kutyaliter náspágolták” el, ha két rossz dolog közt kell választani, azt úgy híjják, hogy „egy kutya” sőt . . . horribile dictu! . . . nem álljak még az esztendő legnagyobb szakaszát is „kutya napoknak” elnevezni. Szegény kutyák!

Valóban fel se említettem volna ezt a malitiosus, vagy véletlen nyelvzokást, ha általában azt nem talalom, hogy nem egyedül mi, aristocraticus magyarok insultaljuk emyire a kutyákat, hanem csaknem minden művelt nyelven megtaláljuk a kutya-napokat hason értelemben. A latinban canicula (canis-kutya), a francziában canicule, a tótban psie dne, a németben Hundstage, angolul stb. nem tudok, hanem, ha tudnék, bizonyára ott is találkozoznánk a kutya-napokkal.

Lám, lám, pedig hát mi köze van a kanikulai hőséghez a szegény kutyának? Éppen semmi. Hanem, ha elgondolom, hogy ennyi nyelven beszélő nemzet csufolja a legnagyobb nyári hőséget kutya-napoknak, kezdem hinni, hogy ennek talán mélyebb értelme is van. Talán, ha hézagos, csillagászati ismereteim nem csálnak, e körülmény némileg összefügg a „kutya csillagzattal vagy mi. . . . Node hiszen ilyen nehézkes tudományokkal a mi művelt közönségünk úgy sem szokott foglalkozni; elég az azon, hogy én alapos journalistikai képességgel kisütöttem azt, hogy az emberiség mennyire hálátlan a kutyavilág iránt.

Nehogy azonban ez esetlen elmesfuttatás után azt higgye

nyelvből a melyre a tantárgy a tanterv szerint csakugyan nincs előírva. Ebből világos, hogy mi a II-ikra kevés, az-az elsőre dicsőség. Látott hallott már a világ olyat? Egy egész osztály megsemmisítették a német nyelv kedvéért. Ha azt a mi szomszédaink a német atyafiak megtudják, akkor nem csak az érdeklöttet és azt a ki a németet tanítja megkoszorozza, hanem az intézetet és Szarvas városát is. Magyarország közepének dicsősége terjed: So weis die Gane Deutschland reichen. Valóban Szarvas városa nagy hálával tartozik az érdeklöttnek. De mit mondanak a lányok és szülei, ha megtudják, hogy nem a II-ik de az I-be jártak. Ezek nehezen hiszem, hogy a nyert dicsőséggel beérik. Követelni fogják a maguk II-ik osztályát, és az érdeklött elég bátor és leleményes férfiú, a mint az osztályt megsemmisítette egy kis németért, úgy a kérő lánykákön megesik a szíve és valahogy ismét vissza terenti.

A harmadik osztályban a németben kivivott sikert nem hagyja magának elvitatni az érdeklött. Nem is akarom, csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy a tantervben már a német nyelv szabályai fordítás közben elsajátítandók és rendszerbe állítandók össze, a mi öntudatos tanulást tételvez fel. De ezt nem tapasztaltam. Engedje meg az érdeklött, hogy engem a felől némi kétely száll meg, hogy a szabályokat így módon sajátították volna el; ha polgári lánytanodában könnyebb megérthetős végett így definiálják a főnevet: „Mind azt a mit láttunk és tapintunk főnév.” Hogy tetszik ez? E szerint a főnév nem név; hanem főnév péld. a n ö v e n d ő k, a z e l ő k é s z í t ő o s z t á l y, különösen sok tanítvánnyal gyűjtendő főnév? Hát a z a l á í r á s? tén szerezendő főnév? Ez utólsót azonban megtapintani nem szabad addig, míg a léta nedves, mert különben kitörölhetnének.

valaki, hogy en cosmopolita kutyabaratta csaptam fel, vagy olyan specialistájává kívánok lenni az ebeknek, mint derek tud-sunk Hermann Ottó a polkoknak: attrek a kutya-napok tulajdonképen ezeltott jelentésere, a fővárosi kanikula eseteléséhez.

Napestig szuro hűvvel süt le az azurkék égről a napnak hó sugara; az utcák kövezete irtóztató melegséget sugároz ki és amint a tévetez szello egy-egy épülfelben lévő haz-tajáról elkapja az omlatag homokot — Ázsia és Afrika sivatagjai jutnak eszébe az embernek. A fővárosi utcai közönségen meglátszik, hogy a hautevolé boldogan fürdözök valahol Tatrafüred vadregényes táján, vagy boldogan lebzsel a távol Ostendé tengervizének hűs habjaiban. Az itthonmaradottak csakis azok, akiket szorgos munkára kényszerít a kenyérkereset nehéz küzdelme, akik dolgoztak azért a télen, hogy legyen nyári ruhára és most a nagy hőségben küzdenek nyáron azért, hogy fűtőre legyen télviz idejére.

Ha ez az élet satirája, de ezen bizony nem segítenek a terézvárosi munkagyűlések vezérszónokai, Frankel Leó, a híres, vagy doctor Csillag, a kik ama magasztos elvet predikálják, hogy biz ideje volna már a gazdagok javait a szegények között elosztani, mert az Ur is egyenlő élvezetere rendelé a halandók számára „ez földi Jókat.” Meg kell különben jegyezmem, hogy a fenti szónokok arról az egyről hallgatnak, hogy mi történend majd az az eszményi vagyonselosztás idejében avval a halandóval, a ki a vagyont elissza; különben a fenti urak ügybuzgóságára nézve megjegy-

Ezek azonban nekem nem csak félig főnevek, mert én az érdekllett szerint nem látok sőt nem is hallok.

Szemrehányást kaptam azért, is hogy rendkívüli tantárgyakról nem szóltam; szólok tehát a francziáról. A lányok, különösen a nagyobbak ügyesen fordítottak, de az írásbeli gyakorlatok teli voltak hibákkal, különösen egyet emlitek, mert feltűnő. „Manger“ ige ragoztatott és a subjonctif présent-ja így alakította: que je mangère, que tu mangères, qu' il mangère stb. a személy ragok alá voltak huzva, és a hiba nem volt kijavítva. Nem akarok gyanusítani, de ilyen hibát semmi szín alatt nem lett volna szabad kijavítatlanul hagyni.

Végig mentem a tantárgyakon és a tisztelt olvasó megértheti, valljon kilöktem-e lábam alól ugy az előbbi, mint a mostani cikkemben a tárgyilagosság tisztességes alapját a midőn a közvizsga lefolyását vettem ítéletem alapjául. Én azt ítélem meg, a mit a közvizsgán megítélni lehet és kell. Ebből tisztán kiviláglik, a mit különben az érdekllett is elismer, hogy a lányok nincsenek kellőképen előkészítve a polgári iskolára, a miért kénytelenek voltak előkészítő osztályt is felállítani; és másodsor, hogy az érdeklletnek minden kiméletlen támadása daczára a fent kitett tantárgyakban nem végeztetett annyi, a mennyit a ministeriális tanterv elő ír és így az intézet ezekre nézve nem felelt meg a polgári leánytanoda kellékeinek Mindezek daczára mégis akarnak előkészítő osztályt felállítani. Ha szükség lesz, erre nézve is kimondom majd nézetemet, valamint még egyébről is. Mert az előkészítő osztályt most is feleslegesnek tartom a polgári tanodánál, nem csak azért, mert van nyilvános elemi lánytanodánk, hanem más oknál fogva is, melynek kifejtését más alkalomra hagyom. Különben ezen nyilvános tanodát úgy látszik az

zendő, hogy se Frankel se Csillag nem . . . házbirtokosok. De hagyjuk ezt.

Denique nagyon meleg van!

Sehol, semmi menekülés, hacsak minden idejét nem tölti az ember a Depiny, vagy a Soltz uszodájának hűs vizében, ahol most vig és hangos élet van. Ezen a téren kevésbé lévén járatos, csak annyit referálhatok, hogy a női fűrdőtoilettek az idei divat értelmében megváltoztak annyiban, hogy a szabás szűkebb és az uralkodó szín nem a világos, hanem a sötét lett. Ezt egy divatlapunktól profitiroztam.

A főváros saharrajából, mint sívatagban az oázok emelkednek ki a sétányok. A muzeum-kert, a Szécsényi, Erzsébet- és József-tér. Megannyi fészkei ezek a nagyvárosi életképeknek. A muzeumtér valóságos menedéke a józsefvárosi vén asszonyoknak, akik kötéssel kezükben fülhasgató német nyelven napestig eltrécselnek egymás között a kéményseprő-utcai apróbb pletykákról, egy-egy illusztrált helybeli német zuglapból olvasnak fel egymásnak hajmeresztő rablásokat és vérfagyasztó gyilkosságokat. Legyen nekik: ráérnek! Kóbor, munkakerülő legények, faczér szolgálók és kétes existenciájú divatosan öltözött hölgyek képezik a többi lóczák publicumát. Szinte megbotránkozik az ember, ha elgondolja, hogy talán az ilyen népség számára emelték ott fel Kazinczy, Kölcsey, Berzsenyi és Kisfaludy szobrait. Az Erzsébet-téren már élénkebb az élet; ott divatosan öltözött gavallérokkal, nyalka ügyvédbojtárokkal, és terebélyes mamákkal találkozik az ember, a kik esténként 3 krajczáros ülőhelyről hallgatják a recsegő katonazenét.

érdekllett nem nagyon kedveli, mert annak említése olyan sem nem látom, se nem hallom féle állapotba hozta őt, mint a minőt nekem tulajdonit. Ily állapotában keresi aztán ez intézetet mindenütt Szarvason, de sehol sem bírja feltalálni, úgy hogy

Tapint ide, tapint oda,

Nincsen nyilvános tanoda.

Tudniillik neki, mert nekünk létezik az, s ha nem hisz benne: kérdezze meg a tanhatóságot.

Egy szakember.

CSARNOK.

Keleti képek és hasonlatok.

Rückert a keleti képzelemről szólva azt egy óriás nőhöz hasonlítja, mely csillagokkal játszik, s hegy tetején ülve a mellette elhaladó felhő felé nyújtja karját, míg a felhő mint bibor köntös simul vállalai köré. S valóban semmisem jellemzi annyira a keleti költészetet, mint a kápráztató képek, melyekkel az ember lépten nyomon találkozik, mely azonban, természetesen néha jelentés nélküli virágos czafranggá növi ki magát, mit azután nem késik a keleti kritika is szigorú ostora alá venni. Mert nem kell azt képzelnünk, hogy keleten írhat az ember, a mit akar, s egy arab költeménynek nincs egyéb célja, mint hogy megírják, s kósza beduinok elénekeljék, vagy tudás után sovár szofták tanulják le róluk a retorikai figurákat. A kritika keleten is, legkivált pedig Arábiában igen nagy műveltetésnek örvendett, sőt a mi legfőbb baja, tulságba is mentek vele a jó arab tudósok, s kivált a régebbi költemények közül alig van egy is, melyben minden szó, gondolat, képlet szigorú bonczolóké alá ne lenne vonva, a helyes és szép megemlítve, a helytelen, — habár elsőrangú költőnél is, — határozottan megfeddve. Kötetekre

A Széchenyi- és József-téren a főváros jövő nemzedékét bámulja az ember, akik pajzánul szaladgálnak ide és tova; most éppen nagy forradalom és zsvaj támadt az apró nép között; egy kéményseprő vette utját a téren keresztül és a kicsinyek ijedve futnának a biztos révbe, a pesztonka lány ölébe. Ezt a révet azomban hiába keresik, mert, ha a fővárosi dadák a József-térre kerülnek, ott legkisebb gondjuk nekik a rájuk bizott kis emberekre, hanem igenis a szűk extranadrágban feszítő Smerling-bakával legyeskednek, akinek ez ünnepélyes alkalomra illatos virginia van a fejébe dugva.

Valóban ugy a társadalmi, mint általán az egész nyilvános élet, a „holt idény“ jellegét hordja magán.

A nemzeti színház, a magasabb izlés csarnoka zárva, a népszínház élelmes és találékony igazgatója hiába fejt ki bármi ügyekezetet, legföllebb vasárnapi publicumot tud az izzasztójába csalogatni. Hijába, ha e fényes kalitból, kirepült a közönség kedvencz csalóánya (legujabban ismét Blaháné) — akkor nincs mód felvillanyozni a közönséget! Pedig milyen szívesen izzadna ez a publicum, most is, csak hallhatná ajkairól azt a játszi bájos nótát, hogy:

„Lám én milyen kövér vagyok

Mint a háj majd elolvadok

Ebben a nagy melegben.“

Még az ujságokon is meglátszik a holt saison. Egyebek híján az alsóbb körökben uralkodó prostitúció és a felsőbb körök jellem és politicala corruptiójáról közölnek botrányosnál botrányosabb dolgokat. Az igaz, hogy az

mennek a költeményekhez való magyarázatok, bírálatok, s a plagiumok is oly pontossággal, mondhatni szórszálhasogatással vannak ellenőrizve, minőről az európai kritikusknak fogalma sincs, a minthogy az csak is oly népnél fordulhat elő, hol a szebb szellemi termékek könyv nélkül való tanulása legtöbb embernél csaknem a virtuozitásig megy, s hol bírálathoz csak az fog, ki kellő olvasottságot ért el a művelendő téren.

Nemcsak a keletieknél van az meg, előfordul az minálunk is, hogy minden emberi dolognak, tüneménynek eredetét valami személyre szeretjük visszavinni; így tulajdonítják az arabok a hyperbolát, a költői nagyítást, egy iszlám előtti költőnek M u h a l h i l-nek, ki a fivére megöletése miatti bosszúvételét leírva hazudott először. (A költői nagyításnak más neve, arabban s törökben is hazugság, valótlanosság.)

Azt mondta ugyanis:

„Ha szél nem lett volna, a sisakokhoz verődő kardok csör-gését a H u d s r-ban levő emberek meghallhatták volna.“

Ez már nagy valótlanosság volt, mert a csatahelyétől H u d s r tiz napi járó föld volt.

Ezóta számítják a keletiek a nagyítás befészkelődését a költészetbe, s ez annyira ment később náluk, hogy a későbbi időben az aesthetikusok által is elfogadott elv lett az, hogy „legszebb azon költemény, melyben nagy valótlanságok vannak, s legjobb ama beszéd, hol legtöbb cziczoma, nagyítás van,“ a mi nyilvánvalóképen igen veszedelmes elv, s jóra nem vezethet, a mint nem is vezetett, miként azt az arabok irodalmának története is tanítja.

Voltak ugyan emberek, kik a tulságba vitt nagyítás ellen küzdeni kezdtek s a józan irány lobogóját tüzték ki (igy a német irodalomban is Gotsched,) de mert az ellenkező oldalon estek tulságba, szintén nem arathattak kellő sikert. H a s s z á n b e n T h á b i t például, a józan irány egyik legfőbb tekintélye a költészetre vonatkozólag eg költeményében így ír:

„A költészet az ember belseje, mit az emberek elé terjeszt legyen akár szellemi, akár szellemtelenség; a legszebb vers azon-

ilyesmin mohóbban kap már a publicum, mint Bulgária kiürítésén vagy a Német vámtörvényen, hanem hát Zichy gróf leköszönésével vége szakad e hálás tárgynak is. Még az élcslapok is folyton azon az egy élczen rágódnak, hogy ha p. o. Tisza Kálmán, vagy Várady Gábor fürdőre mennek: rájuk fér a mosakodás!

A kávéházak, vendéglők is üresek, csak egy pár dologtalan uri ember lebzsel és hűtődzik ott fagylaton és jeges kávé.

Ezek valódi „léhűtők!“

Meleg, hőség mindenütt; ha két ösmerős találkozik az utcán: „iszonyu hőség van“ ez a megszólítás. Nincs menekülés, sőt amint a napokban egy fürdőző barátomnak a roppant melegségről levélileg panaszkodtam, az „legmelegebb részvétét“ küldte ráadásul válaszában. Csak egy van mégis ami a főváros utcai publicumát megvigasztalja némileg és ez az, amikor a hosszú hadgyakorlatból fáradtan, ki-merülve mégis gangós, katonás léptekkel vonulnak be a városba az ezredek, vivén hátukon a megterhelt borjút, vállukon fegyvert, köpönyeget, butykost, ásót, szóval teljes téli „marsadjustérungot“; már ennek látására elhülnek a sétálók: tehát van valami mégis ami e nagy hőségben is „hüledézést“ okoz.

És e kutya-napok így folynak egymásután rendre. Egyik kutya, másik eb!

Secant.

ban melyet költhetsz az, melyről a hallgatók, ha előadod nekik azt mondják: ez igaz!“

Ő tehát a költészetben tényezőnek a hyperbolát, mely a valótlanosság egy nemét magában foglalja, el nem ismeri, a mi miatt azután az ő műveinek bírálói nem is késnek őt megdorgálni, miben mi is okvetlenül igazat adunk nekik, a képzelem játékát költői nagyítóképeket, s hasonlatokat egészen helyén valóknak találva a költészetben, mint a mi egyszerű rimes prózává lesz, ha ezeket elvonjuk tőle.

Az arab rhetorikusok háromféle nemét különböztetik meg a költői tulzásnak: először van oly nagyítás, mely elképzelhető s tapasztalás szerint lehetséges is; másodsor lehet — a nagyítás a hihetlenségig érő, de mégis elképzelhető; harmadsor lehet olyan, hogy el sem hihető se el nem képzelhető, mely utóbbinak azután csak akkor van meg a jogosultsága, ha valódi szép, költői gondolatot foglal magában, pl. az arab költőkirálynak M u t a n a b b i-nak eme mondata:

„A lovak patrói fejük felett hidat vertek a porból, ugy-annyira, hogyha akartak volna, keresztül üggethettek volna rajta.“

Helyét találják azonkívül az el nem hihető tulzásnak akkor is, ha az enyhítve van, holmi „ugy látszik nekem“ vagy „azt hinné az ember“ féle frázisokkal, pl. o.:

„Ugy tünik fel nékem, mintha a csillagok az éj sötétjébe lennének beszögelve, s szemhéjaim pilláim által hozzájuk erő-sítve.“

De nem csak a klasszikus arab irodalomban találhatók bő-ven a szép költői képek s hasonlatok, otthon vannak ezek közép Ázsia pusztáin levő keleti népek költészetében is, így szól például egy kesergő csagatáj költő:

„A sirás tengereben két szemem olyan lett mint a hajó,
Két sorban levő szempilláim evezőkké lettek mindkét
oldalon.“

Másutt pedig ez fordul elő:

„Sirdogálásom által nem lesznek tisztábbak szememnek
lángoló erei,
Valamint a tenger habjai nem fehéritik meg a vörös
korállt.“

A hasonlat is lehet vagy könnyen érthető, vagy pedig távoleső. A könnyen felfogható hasonlat nem igen tartozik a költői szépségek közé, az elmerülni szerető jobban szereti a bonyolodottabbat s nem veti meg a hasonlatot, habár a tárgy melylyel valami össze lesz hasonlítva, messziről is hozatik elő, mint e mondatban: „a nap remegő mozgása olyan mint a bénított kézben levő tükré.“

Lehet továbbá a hasonlat egyszerű, s lehet magyarázó, hol a hasonlatnak vagy egyik vagy másik, vagy mindkét tagja közelebb meg van határozva, így hasonlít Abü-Tammám arab költő egy bőkezű férfit terhes felhőhöz pl.

„Elfordultam tőle, de adományai nem fordultak el tőlem; reményem újra visszafordult hozzá, s meg nem csalatkozott; ő olyan mint a záporosó, mely, ha elébe megy, fejed felé, zúdul s ha elmenekülni akarsz előle, makacsul üldöz.“

A képek szépsége azonban igen sokat veszít az által, hogy egy-egy szokatlan, de sikerült képet a költők felkapnak s addig csépelik, ismételik, míg valóban elcsépeltté s unalmassá lesz; erre legtöbb a példa a török költeményekben, kevésbé az arab, perzsában hol egyszersmind kevesebb is az avatatlan uri költő u. n. dilettans mint Törökországban, kikre jól illik ama mondás mit Schopenhauer a gondolkozó főkről s az utánzó tudósokról írva mondott (Parerga u. Paralip II. 529 l.) „a csupán eltanult igazság csak ránk van ragasztva, mint egy ránk akasztott ruhadarab, hamis fog, viaszok orr, vagy legfelebb mint orvosi mű-

téttel idegen husból való; a saját gondolkodás által szerzett azonban hasonló az embernek saját tagjához, mely valóban a mienk."

A szultánok költészete emlékeztet az ilyen ragasztott tagokra, melyeknek idegen s nem fris volta rögtön kirí a sorokból, látjuk hogy szépek lehetnek, de látjuk egyszersmind, hogy idegenek. Ilyen I. Szulejmán következő költeménye, melyet hú fordításban itt közlök:

I. Szulejmán költeménye

törökből.

Bubánatod olyan, mint az én jólétem
Arczod olyan, mint a fényes hold az égen,

Rózsás képed sötét éjfűrtök árnyalják
Rózsáligeteknek illatos kertjében.

Fölfeslik a bimbó ajkad közelében
S vérként irul-pirul néma szégyenében.

Piros szád az ékes rubintnak képmása,
Ajkad korall, s fogad csupa gyöngyszem nékem, —

Buvára vagyok én ennek reggel este,
Valahányszor fürdöm könnyüm tengerében.

Folyton attól tartok, vajjon a rosz sítán
Vetélytársam el nem csábit-e majd téged,

M u h i b b i*) arczodnak csillár fénye mellett
Szállongó lepke, mely röptében megégett.

Dr. Kreszmárik János.

H I R E K.

— **Lapunk** kiadóhivatalában megjelent a „Részvét-album“ című szépirodalmi vállalat, melyet, jelesebb hazai írók közreműködése mellett Sipos Soma szerkesztett és adott ki a békési tűzkárosultak segélyezésére. A 160 oldalra terjedő, narancs sárga papírra nyomott, szélrajzokkal s initialékkal díszített kötet ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető Szarvason az „Árpád“ irodalmi intézetnél. A mű tartalma lapunk hirdetési rovatában részletesen közölve van. Felhívjuk a nagy közönség pártoló figyelmét e vállalatra, mely az irodalmi ezél mellett jótékonyági ezél is érvényesít. Reméljük, hogy első sorban megyénk közönsége, másodsorban a hazai nagy közönség kellő érdeklődést tanúsítand e kiadvány iránt, melynek jövedelme a békési tűzkárosultak részére felvett pénzkölesön törlesztésére fordíttatik.

— **A szarvasi** nőegylet f. hó 9-én közgyűlést tartott, tárgya a nt. Sárkány Jánosné úrhölgy elhalálása folytán megüresült alelnöki tiszt betöltése volt. A közgyűlésen ngos Tomcsányi Károlyné szül. Gr. Bolza Mária úrhölgy elnökölt. Kitzetvén a választás, a szép számmal egybegyűlt egyleti tagok alelnöknek egyhangulag özv. Sipos Gáborné urhölgyet választották meg.

— **A vasuti** indóház épülete a mellékhelyiségekkel együtt tető alatt van, s a cigánytéren átvonuló nagyobb szerű gátvonal földmunkálatai is közelednek a befejezéshez. Az egész vonal hosszában újabb tapasztalható munkakifejtés remélhetővé teszi azt, hogy vasutunk még az idén át lesz adva a forgalomnak.

— **A helybeli polgári leányiskolai társulat** elnökségének részéről közhiaré tétetik, hogy a társulat

*) Muhbbi. = Szerető Szulejmán költői neve.

intézetében tanítás szeptember 1-én kezdődik s a mai naptól kezdve a következő feltételek mellett történik a beiratkozás: Az előkészítő elemi osztályok növendékei fizetnek tíz hónapra számítva havonként 3 forintot; a polgári alsó osztályban 4 forintot, a polgári felső osztályban pedig 5 forintot. A kik ezen feltételek mellett gyermekeiket beiratni óhajtják, jelentkezzenek az intézet helyiségében.

— **A kákafoki** és halásztelki gáttársulatoknál megüresült mérnöki tiszt választás útján f. hó 13-án fog betöltetni. Ez állomás 1300 frttal van javadalmazva, s mint hallók a pályázók közt több kitűnő képzettségű egyén van, mi a választók helyzetét igen megkönnyíti.

— **Tűz** ütött ki f. hó 12-én d. e. 9 és 10 óra között városunkban, a Simon-utca végén, mely egy nagyobb sarokház tetőzetét teljesen elhamvasztotta. Hraskó J. nevű földműves tulajdona. A tűz állítólag a házban lakó kovács műhelyéből származott ki vigyázatlanság folytán. — Noha midőn a harang vészjel megadatott: akkor már a tetőzet egészen lángban állott, polgárságunk példás segélynyújtása folytán a tűz teljesen localizálva lett. A régi fecskendők nehézkessége ezuttal is szembeötlő volt a tűz elfojtása körül. Valóban ideje lenne már, ha e régiségtárba való készülékek helyett a város újabb szerkezetű gépeket szerezne be.

— **Rottman Farkas** fényképész úr a vidékről hazaérkezvén, működését már megkezdő városunkban. Ajánljuk e kitűnő fényképészt közönségünk pártoló figyelmébe.

— **A békési** ág. h. ev. egyházmegye felügyelői tiszttségére majdnem egyhangulag Osztrólczy Géza nagybirtokos úr, az egyházi és iskolai érdekek e lelkes patronusa választott meg. Esett ugyanis az összes 31 szavazatból n. Jancsovics Pál urra 2., t. Zsilinszky Mihály urra 3., n. Orztrólczy urra 26 szavazat.

— **Meghívó** a békésvármegyei tanítóegyesület IV. közgyűlésére. A békésvármegyei tanítóegyesület IV-ik közgyűlését f. augusztus 24. és 25-én tartja Békésen. A közgyűlés programja: Augusztus 24-én: 1) D. u 6 órakor igazgató bizottsági gyűlés a gymnasium dísztermében; 2) Ismerkedési estély. Augusztus 25-én: 3) Délelőtt 7—8-ig tanszerek megtekintése; 4) 8—9-ig mintalecke. Tartja Bródy Samuel. 5) 9 órától közgyűlés. a) Elnöki megnyitó. b) Az egyesület évi munkásságáról szóló jelentés. c) Békésmegye földrajzára hirdetett pályázat eredményének közötétéle. d) Mit tehet a tanító az iskola érdekében az iskolán kívül? Előadó Sass István. e) Minő elveket kövessen el a tanító a természetrajz tanításánál. Előadó: Finta Ignác. f) Indítvány a vármegyei tanszormuzeum felállításáról. Előadó: Donner Lajos. g) Indítvány a „Tanügyi Közlöny“ hivatalos lappá választásáról. Előadó Csarjes György. h) Indítvány az egyetemes tanítószövetségbe való belépésről. Előadó: Finta Ignác. i) A kellő időben beadott egyéb indítványok tárgyalása. k) Pénztári s könyvtári számadások megvizsgálása. l) Tisztviselők és igazgató bizottsági tagok választása. B.-Csaba, 1879. július 28-án. Az elnökség.

— **Munkácsy haza látogat.** M u n k á c s y M i h á l y kitűnő képirónk — mint értesülünk — legközelebb hazajön. Munkácsyt kísérni fogja szeretetreméltó bájos neje is, ki ez alkalommal másodsor jön Magyarországra, mely után annyira vágyódott. Munkácsy a Teleky család vendége lesz Erdélyben, de fővárosunkban is időzni fog, azonkívül meglátogatja egykori tanárát Szamosit Nagyváradon.

— **Temetésre hívta.** Török-Sz-Miklóson egy vadászatáról híres földmivelő fiatal ember agyonlőtte magát. Neje halála óta

— aki néhány éve, hogy elhalt, — búskomorságban szenvedett: a legutóbbi időkben pedig borivásnak adta magát. Halála előtt is két napig ivott a kocsimában. Mult kedden, mikor hazafele ment, az utcán elébe került lányoktól egészen kedélyesen kérdezé: eljöttek-e temetésemre? A mint hazaért elővette két csövű fegyverét a szőgről s ki ment vele az udvarba, a hol szegény édes anyja és sógornője mosott, ezektől egy Istenhozzáddal elbucszván mintegy 6 lépésnyire föbe lőtte magát.

— **Másodszor virágzik.** Dunaföldvárról azt a természeti ritkaságot jelentik, hogy egy ottani kertben levő fiatal almafa most már **m á s o d s z o r** virágzik.

— **Amerikai csaló.** New-Yorkban partra szállt egy angol s kézi táskájával együtt ment egyenesen Roód bankkázába. A bankárnak előmutat 50,000 dollárról szóló váltót egy londoni neves cégtől, hogy váltsa be. A bankár beviszi az angolt a maga szobájába, rázárja az ajtót s azt mondja neki: „Ön csaló. Megkaptam a londoni háztól a sürgönyt, melyben tudatják, hogy onnan ön 50,000 dollárnyi váltót ellopott.“ Az angol megjed és bevallja, hogy igaz. „A ház — folytatja a bankár — arról is tudósított, hogy ön eddig becsületes ember volt s hogy nem akarja, mikép a rendőrség kezeibe szolgáltatassam át, sőt meghagyta, hogy számlájára adjak önnek 5000 dollárt.“ És a bankár átvevén az angoltól a váltókat, kifizette neki az utalványozott összeget és tudósítá eljárásáról a londoni céget. Onnan azután megirták neki, hogy ők nem tudnak az egészről semmit, a váltók bizonyára hamisak, és hogy csalás áldozata lett. Mr. Roód most bottal ütheti nyomát a zseniális — csalónak.

— **Szerajevó pusztulása.** Még eddig nem érkezett jelentés, hogy a taslihanban pusztító tűz el volna oltva. Hétfőn déiben meggyitották a bezisztán bazárt bent az áruhelyek sértetlenek. A hatóság az országos kormány elé terjesztett beadványában a kárt **23 millióra** becsüli. A szerb nagykereskedők a maguk veszteségét **3 millió** aranyra teszik. Nagy mennyiségű pénz és női ékszer égett oda. A csapás annál sulyosabb, mivel semmi sem volt biztosítva. A lakosok közül sokan elvesztek. Állítólag tervben volt, hogy a kormányhatóságok egy részét átteszik Travnikba; most e szándéktól el kellett állani. Sűrűn keringnek a hírek, hogy Travnikban és Rogaticában zavargások és tűzvészek ütöttek ki. Eddig csak annyi bizonyos, hogy a napokban Rogatica mellett nagy erdőégés volt. A katonaság folyton „Bereitschaft“-ban áll. — Berlinben és Konstantinápolyban segélybizottságok alakultak a szerajevói tüzkarosultak érdekében.

— **Hindosztánban** a férjeknek három faja van — mint egy szellemes utazó írja: — az „egész“, a „fél“ és a „hulpul-gulha.“ Az egész férj joga korlátlan a nő fölött, de egyuttal tartozik is minden anyagi gondot viselni, a nő minden kívánságát kielégíteni; a „fél“ férj-juram már csak nagyjából viseli a házi terheket és a nő fölött nincs teljes, kizárólagos jussa: a „hulpul-gulha“ pedig már csak valóságos szatirája a férjnek, a háztartás költségeihez nem járul semmivel, de nincs is hozzászólni-valója az asszony dolgaihoz. Csak névleg, mint árny kőborol a házuál. A menyecske azt teszi, a mit akar; ha kedvese meglátogatja, a hulpulgulhának tisztulni kell, sőt zsarnokibb asszony mellett még föl is kell szolgálni a vendégnek, azt mulattatni. És ezt oly borzasztó állapotnak tartják Hindosztánban, hogy az ilyen férfit megvetik.

— **Bismarck neje.** Nem kis föltűnést keltett Németországban egy jelenet, mely a napokban a kissingeni indóháznál folyt le, Sir Kingston James baronet tekintélyes angol ugyanis nejével együtt egy első osztályu kocsiba akart szállni, hol már egy nő helyet foglalt. E

nő azonban nem akarta engedni a beszállást, mert mint mondá, férjét várja, a ki lefoglalta az egész fülkét. Mint hogy a kocsivezető semmire sem tudott vele menni, az angol az állomás főnökhöz fordult s a vége az lett, hogy az angol a kocsiba szállt, kiméletlenül dobálva a másik oldalra a hölgy podgyászait. Az igen előkelőnek látszó hölgyet ez kihozta sodrából s közte, s az angol között heves összeszólalás támadt, mely gyors crescendo-ban csakhamar oly ténre csapott át, melyen első-osztályu coupékban utazók nem igen szoktak társalogni. Az angol olyan kifejezéssel élt a hölgy iránt, milyent a londoni lebuajokban szoktak használni. A nő bizonyára nem is értette meg, különben aligha mondta volna meg férje nevét. A jelenet utoljára is úgy ért véget, hogy a nő elhagyta a koutét. — Ez az előkelő nő pedig nem volt más mint — **Bismarck herczeg felesége.**

— **Rejtélyes eset.** Branstetter Gábor székesfehérvári vagyonos polgár öröklési rohamban felakasztotta magát. Most az a gyanu merült föl, hogy egy részt lelkiismereti furdálások, másrészt a büntető igazságtól való félelem zavarták meg esztét. Branstetter egy jószág bérletben szenvedett ropant vesztesége daczára 100,000 forintnál több vagyont hagyott hátra. Úgy látszik, hogy e vagyont bankóhamisítással szerezte. Legalább eltaszított kedvese most ezzel vádolja Branstettert. A nő Branstetter temetése napján öngyilkossági kísérletet tett s vitriolt ivott. De a tett elkövetése előtt a városi főkapitánynak levelet küldött, melyben azt írja, hogy a ki nem adott hamis tizesek közül még sok van a Wertheim szekrényben, maga a bankóprés pedig Branstetter pinezejének hátuljában, egy betemetett kut fával kirakott oldalesatornában van. A szerencsétlen nőt haldokló állapotban a kórházba vitték s rögtön megejtették a vizsgálatot, de sem a pénztárban, sem a csatornában nem találták meg a korpusz deliktit. A csatornában azonban friss földet találtak, mi azt sejteti, hogy Branstetter, ki pár nappal azelőtt kora hajnalban volt szülőjében, a prést máshova rejtette el. Gyanut kelt az is, hogy Branstetter mindég halála előtt egy nagy bútorról, nagy titokról beszélt, mely lelkét terhelé. A rejtélyes eset kiderítésére nagyban foly a rendőri nyomozás.

Egy zongora jutányos áron eladó Szarvason Csicsa Mathild k. a. leányneveldejében.

Szerkesztői üzenetek.

— n — f. Ujabb küldeményét vettük: de ez sem üti meg a közölhetőség mértékét. Figyelemre méltó gyakorlat, melynél a technicum lép előtérbe, a gyakorlatok természete szerint. Eszmei része sokkal kisebb sem hogy el ne lapulna 14 stróphán át. Ez újabb kísérletéből is látjuk, hogy ön nem tehetségtelenül foglalkozik a versírással: kitartás mellett jó idő, midőn a versírási működés eléri a k ö l t ő s z e t körét, s ekkor szívesen látjuk. Ez alkalomból még egy-két hibításra figyelemztetjük, melyeket kerülni kell. Így p. o. „szomorú faz.“ helyett: „szomorú füz.“-et mondani sem nem helyes sem nem szép. Az efféle összevonást nem tilni meg a nyelv szelleme. „Csillagi“ helyett nem jól használja ön a „Csilló“ mert e kifejezésnek semmi jogosultsága sincs a magyarban: annak nyomára nem fog ön akadni sem a nép- sem a műköltészetben.

— B. A. Budapest. A tárcza közleményt vettük, s a szíves fogadtatást mai számunk tanúsítja. A napokban magánlevelet küldénk. Várjuk az örövendetes vizontlátást!

HIRDETÉSEK.

Megjelent

s az „Árpád” irodalmi és nyomdai intézetben
kapható a következő díszmű

„RÉSZVÉT-ALBUM”

Szerkeszté Sipes Soma.

A tiszta jövedelem a tüzvész által sujtott
békésiek által felvett kölcsön törlesztésére
fordítatik.

A narancssárga papírra nyomott, szélrajzokkal s initialékkal
ellátott 160 oldalra terjedő kötet ára t frt 50 kr.

A mű tartalma a következő:

1. Aigner Ferencz: A kopott ruha titka. (Beszély).
2. Bánfi Zsigmond: A kétkedők. (Költ.)
3. Csengery Gusztáv: Kont Vitéz. (Költ.)
- 4—5. Dobsa Lajos: Életiskola. A századok legendája. (Költ.)
6. Gáspár Imre: Összel halok én meg. (Költ.)
7. Dr. Hajnal István: A békési nagy tűz.
8. E. Mikes Róza: A szellem hatalma. (Beszély.)
9. Majthényi Flóra: Visszatértem a világból. (Költ.)
10. Miháfi József: A pithagoraei nők.
11. Moravcsik Géza: Lenau Don Juanjáról.
12. Nogáll Janka: Elvesztett paradicsom. (Beszély.)
13. Oláh Miklós: Csolnak-Dalok. (Költ.)
14. Rácz Mihály: A szegényekért. (Költ.)
15. Reviczky Gyula: Schopenhauer olvasása közben. (Költ.)
16. Sipes Sándor: Az örvény. (Rajz.)
17. Sipes Soma: A repülő borbély. (Költ.)
18. Gróf Vay Sarolta: Vasúton. (Költ.)
- 19—20. Zsinszky Mihály: A művész bosszúja. (Elbeszélés.)

A ráczok pusztítása Békésen. (Tört. rajz.)
Ajánljuk e vállalatot a közönség szives pártolásába.

A budapesti KERESKEDELMI AKADEMIA

alsó középiskolához kapcsolódó, három évfolyamból álló nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet, melyhez még egy előkészítő osztály is csatlakozik, f. év szeptember 1-én nyitja meg **háromharmadik** iskolai évét; a beiratások f. év augusztus hó 30-ától szeptember 5-ikéig eszközöltnének.

Az előkészítő osztályba való felvételre a betöltött 13-ik életév, meg a 3-ik középiskolai osztály bevégeztének megfelelő ismeretek kimutatása (vagy bizonyítvánnyal, vagy felvételi vizsgálat után) kivántatik. Az évi tandíj 150 frt. Az intézet érettségi bizonyítványai az **egyéni önkénytesi szolgálatra** jogosítanak.

Minden egyebekre szívesen nyújt felvilágosítást, valamint programokkal és prospektussal ingyen áll az intézet igazgatósága

A MARCSEK-féle bolt- és raktár-helyiség

október 1-től bérbeadó.

Haviár Dani.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Löffler és Hirsch

gyári-raktárában Budapest, Károly-körút 1-ső sz. a.

Eladás nagyban és kicsiben.

Czipészeknek, csizmadiáknak, szij- és nyereggyártóknak; nagy raktára mindennemű **talpbőröknek**, u. m. vichs-
leder, ohagrín, belső-talp, sarkbőr, lakbőröknek; főraktára **oroszlágy és orosz lakbőröknek**. Képvise-
lője az első rangú francia és angol raktáraknak.

Vidéki megrendelések utánvétellel teljesíttetnek.